

A HÁLÓZAT-HOZZÁFÉRÉSI SZERZŐDÉS ÁLTALÁNOS FELTÉTELEI

2025-2026

A hálózat-hozzáférési szerződés általános feltételei

I. Fejezet.

Preambulum

A Vtv. 57. § (1) bekezdése értelmében a MÁV Pályaműködtetési Zrt. és a GYSEV Zrt. hálózat-hozzáférési szerződést kötelesek kötni a nyílt hozzáférésű vasúti pályát és tartozékait igénybe venni szándékozó hozzáférésre jogosulttal amennyiben az megfelel a törvényben meghatározott követelményeknek.

A nyílt hozzáférésű vasúti pályahálózat használatának általános feltételeit jelen általános szerződési feltételek határozzák meg.

A HÜSZ hálózat-hozzáférési szerződés általános feltételeiben és a hálózat-hozzáférési szerződésben nem szabályozott kérdésekben a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezései az irányadóak.

1.§ Az Általános szerződéses feltételek hatálya

A hálózat-hozzáférési szerződés általános feltételei (a továbbiakban: ÁF) minden hozzáférésre jogosult által igénybe vett vasúti pálya és tartozékai (a továbbiakban: vasúti infrastruktúra) használatáról szóló hálózat-hozzáférési szerződés részét képezik. A nyílt hozzáférésű vasúti infrastruktúra igénybevétele részletes feltételeinek a HÜSZ-ben, valamint a HÜSZ részét képező jelen ÁF-ben foglalt szabályaitól a felek a hálózat-hozzáférési szerződésben csak annyiban térhetnek el, amennyiben a vasúti igazgatási szerv ehhez előzetesen hozzájárult.

2.§ Meghatározások

Jelen ÁF értelmezése és alkalmazása során a HÜSZ fogalom meghatározásai (1.11 sz. melléklet) megfelelően alkalmazandóak.

3. § Hálózat-hozzáférési szerződés tartalma, jellemzői.

1. A pályahálózat-működtető és a hozzáférésre jogosult között a VPE pályakapacitás elosztásáról szóló értesítése alapján, az abban meghatározott tartalommal vasúti pályahálózat-kapacitás rendelkezésre állására vonatkozó szerződés jön létre. A kapacitás-igény benyújtásának előfeltétele a hálózat-hozzáférési szerződés megkötése. A hálózat-hozzáférési szerződést a jelen ÁF rendelkezéseinek megfelelően kell megkötni és az így megkötött szerződésnek jelen ÁF- minden külön kikötés és rendelkezés hiányában is – részét képezi.
2. A hálózat-hozzáférési szerződést írásban kell megkötni.
3. A VPE és a hozzáférésre jogosultak a vasúti infrastruktúra-kapacitás biztosítására 5 éves időtartamra – kivételesen, a Vtv-ben meghatározott esetekben ennél hosszabb időszakra is – keret-megállapodást (Vtv. 60 §. (1)) köthetnek, amit a hálózat-hozzáférési szerződés megkötésénél a feleknek figyelembe kell venniük.

4. A pályahálózat-működtetők általános szerződési feltételeinek részét képezi a külön meghirdetett teljesítményösztönző rendszer is. Ennek megfelelően a felek között a hálózat-hozzáférési szerződés megkötésével a teljesítményösztönző rendszer vonatkozásában is jogviszony jön létre melynek rendelkezéseit Felek szintén kötelesek betartani.

4.§ A hálózat-hozzáférési szerződés módosításának feltételei

Felek a hálózat-hozzáférési szerződést egyező akarrattal, kizárólag írásban cégszerűen aláírva módosíthatják.

Nem minősül szerződésmódosításnak a felek cégjegyzékében nyilvántartott adataiban, így különösen a székhelyében, képviselőiben, bankszámlaszámában bekövetkező változás, továbbá a szerződéskötés és teljesítés során eljáró szervezet és kapcsolattartók adataiban bekövetkezett változás. A változásokról az érintett fél a másik felet legkésőbb a változás bekövetkezését (bejegyzését) követő 10 napon belül köteles értesíteni. Amennyiben a változás a cégjegyzékbe történő bejegyzéssel hatályosul, úgy az értesítési kötelezettség a változás cégjegyzékbe történő bejegyzésétől számított 10 napon belül terheli a felet.

A felek a VPE pályakapacitás-elosztásáról szóló értesítése alapján meghatározott szerződéses rendelkezéseket nem módosíthatják.

5. § Alkalmazandó jogszabályok és szabályzatok

A felek kötelesek betartani minden releváns, a tárgyat szabályozó jogszabályt, és kötelesek betartani minden olyan Európai Unió jogi normát is, amely e tárgykörben kötelező érvényű, illetve a nemzetközi jog alapját képezi, továbbá minden a HÜSZ-ben nevesített utasítást, szabályzatot.

II. Fejezet

Általános tájékoztatási és titoktartási kötelezettség

6. § A szerződő felek kölcsönös tájékoztatási kötelezettsége

1. A szerződő felek kölcsönösen kötelesek – késedelem nélkül – tájékoztatni egymást olyan a hálózat-hozzáférési szerződés létrejöttével, illetve teljesítésével összefüggő lényeges tényről, körülményről, adatról, amely a szerződés létrejöttét, a szerződés teljesítését, a vasútbiztonsággal összefüggő bármely kérdést, körülményt befolyásol.

A tájékoztatási kötelezettség speciális feltételeit az ÁF IV. Fejezete határozza meg.

2. A tájékoztatási kötelezettség elmaradásából származó károkat a felek egymásnak megtérítik.

7. § Intézkedések összehangolása a vasúti működést érintő szándékos károkozások megelőzésére

A szerződő felek kötelezik magukat arra, hogy a vasúti működést érintő szándékos károkozás megelőzésére teendő intézkedéseket összehangolják.

8. §. Kapcsolattartó személy

1. A szerződő felek kötelesek a hálózat-hozzáférési szerződésben kölcsönösen megnevezni a kapcsolattartó személyt illetve egy vagy több olyan hatáskörrel felruházott személyt, illetve szervezetet, akik, amelyek jogosultak - főként közlekedési zavarok esetén - a legrövidebb időn belül a szerződő felek nevében döntést hozni.
2. Szerződő feleknek a hálózat-hozzáférési szerződés teljesítéséhez szükséges kapcsolattartás és kommunikáció biztosítása végett egymás munkavállalóinak vagy közreműködőinek nevét, kapcsolattartási adatait (levelezési cím, telefonszám, e-mail cím, faxszám) és esetlegesen beosztását, munkakörét vagy szerepkörét kell megosztaniuk egymással. Kapcsolattartónak minősül a hálózat-hozzáférési szerződésben kapcsolattartóként megjelölt személyeken túl a felek bármely további olyan munkavállalója vagy közreműködője, akinek a fentebb felsorolt személyes adatait valamelyik fél a másik féllel közli a szerződéses jogviszony tartama alatt a szerződés teljesítésének elősegítése céljából, függetlenül a közlés módjától és annak körülményeitől.
3. Az ilyen módon felvett személyes adatoknak (a szerződés teljesítéséhez szükséges kapcsolattartói adatok) a kezeléséhez a feleknek jogos érdeke fűződik, amely megfelelő adatkezelési jogalap a GDPR 6. cikk (1) f) pontja alapján. A szerződéses jogviszony keretében a felek adatkezelőnek minősülnek a másik szerződő fél által megadott kapcsolattartók személyes adatai vonatkozásában, és mindkét fél vállalja, hogy a jelen pontban foglalt tájékoztatást közli a kapcsolattartóként eljáró saját munkavállalóival, közreműködőivel, mint érintettekkel, a felek ilyen módon tesznek eleget tájékoztatási kötelezettségüknek. A kapcsolattartó adatait a másik fél (akinek az adott kapcsolattartó nem munkavállalója, közreműködője) a szerződéses jogviszony fennállása alatt, továbbá a szerződés megszűnését követően mindaddig kezelheti, amíg a szerződés

megszűnését követően is fennálló kötelezettség a felek érintkezését szükségessé teheti. Amennyiben a felek bármelyike a kapcsolattartói adatkezelés tekintetében adatfeldolgozót vesz igénybe, vagy a személyes adatokat harmadik személynek továbbítja a szerződés teljesítése céljából, úgy erről köteles a másik félnek részletes tájékoztatást adni, ide nem értve azt az esetet, amikor szakmai hatáskörében titoktartásra kötelezett tanácsadó (pl. jogi képviselő) részére adja át a személyes adatokat is tartalmazó dokumentumokat. A felek a jelen pontnál részletesebb tartalmú megállapodást is köthetnek az adatkezelésről, ilyen megállapodás hiányában ugyanakkor jelen pont rendelkezései az irányadóak.

4. A kapcsolattartó, mint érintett a GDPR 13. cikke alapján tájékoztatást kérhet személyes adatai kezeléséről, a 15. cikk alapján pedig joga van ahhoz, hogy a személyes adatokhoz és az azokkal kapcsolatos információkhoz hozzáférést kapjon. A 16. cikk alapján az érintett kérheti személyes adatainak helyesbítését, illetve a 17. cikk alapján annak törlését vagy a 18. cikk szerint az adatok kezelésének korlátozását. Fentiekén túl az érintett a 21. cikkben foglaltak szerint tiltakozhat személyes adatainak kezelése ellen, valamint a 20. cikkben meghatározott esetekben megilleti az adathordozhatósághoz való jog. Ezek a jogok nem abszolút jellegűek, így az érintett kérésének teljesítésére kizárólag a megjelölt jogszabályhelyekben meghatározott feltételek teljesülése esetén van mód. A kapcsolattartók érintett jogaik érvényesítését a felek központi e-mail címére küldött üzenettel kezdeményezhetik. Az érintettek továbbá amennyiben jogaik sérülnének a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz vagy bírósághoz fordulhatnak.
5. A hálózat-hozzáférési szerződéssel kapcsolatos kommunikáció minden esetben magyar nyelven történik.

9. § Titoktartási kötelezettség

1. A szerződő felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy bizalmasan kezelnek minden olyan tény, adatot, információt, dokumentumot, amely a másik fél üzleti titkának minősül.
2. A szerződő felek a hálózat-hozzáférési szerződést vagy annak azon részét, illetve a szerződéssel összefüggő adatokat, információkat, dokumentumokat, amelyet a másik fél üzleti titoknak minősít, nem adhatják ki, nem hozhatják nyilvánosságra, illetve nem tehetik hozzáférhetővé egyéb más módon harmadik fél számára a másik szerződő fél előzetes írásbeli engedélye nélkül. Az a szerződő fél, amelyik a tárgyalások keretében, vagy a hálózat-hozzáférési szerződés teljesítése során a másik féltől bizalmas információt kap, azt kizárólag olyan célra használhatja, amire az információt adták, így különösen a hálózat-hozzáférési szerződésből eredő jogok gyakorlására, kötelezettségek teljesítésére irányuló célra. Ez a kötelezettség fennmarad a hálózat-hozzáférési szerződés megszűnése után is a megszűnés okától függetlenül.
3. Mindkét fél jogosult titoktartási kötelezettsége megsértése nélkül is közzétenni, kiadni a hálózat-hozzáférési szerződéssel összefüggésben tudomására jutott azon adatokat, információkat, amelyek közzétételére, kiadására jogszabály - ideértve különösen az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény rendelkezéseit – vagy bírósági vagy hatósági rendelkezés alapján köteles.

4. A titoktartási kötelezettség megszegéséből származó károkért felek kártérítési felelősséggel tartoznak.

III. Fejezet

A hálózat-hozzáférési szerződés előfeltételei

10.§ A hálózat-hozzáférési szerződés megkötésének előfeltételei

- működési engedély,
- vasútbiztonsági /kiegészítő vasútbiztonsági tanúsítvány.

11.§ A kapacitásigény benyújtásának és a menetvonal igénybevételének feltételei:

Kapacitásigény benyújtásának feltétele:

- a hálózat-hozzáférési szerződés megkötése.

Menetvonal igénybevételének feltétele:

- a VPE által kiutalt menetvonal,
- a kiutalt menetvonal elfogadása, azaz a vasúti pályahálózat-kapacitás rendelkezésre állására vonatkozó szerződés létrejötte.

12.§ A vasúti infrastruktúra leírása

A hozzáférésre jogosult által használható infrastruktúra leírását a HÜSZ tartalmazza. Minden az infrastruktúrával kapcsolatos további, a vasúti infrastruktúra igénybevételéhez szükséges információt a pályahálózat-működtető köteles a hozzáférésre jogosult rendelkezésére bocsátani.

13.§ A vasúti infrastruktúra minősége, rendelkezésre állása

A pályahálózat-működtetője biztosítja, hogy a vasúti infrastruktúra a szerződésben rögzített vonatforgalomra megfelelő, üzemképes állapotban legyen, és a HÜSZ-ben illetve a hálózat-hozzáférési szerződésben rögzített paraméterek szerint rendelkezésre álljon.

14.§ A vasúti infrastruktúra használata

A hozzáférésre jogosult köteles a közlekedés során a vasúti infrastruktúrát rendeltetésszerűen használni, a használattal kapcsolatos, HÜSZ-ben és a hálózat-hozzáférési szerződésben rögzített előírásokat, valamint a pályahálózat-működtető forgalombiztonsággal összefüggő és forgalom lebonyolításával kapcsolatos utasításait betartani, a használt járművekkel és a közlekedéssel kapcsolatos valamennyi - hálózat-hozzáférési szerződésben meghatározott - szükséges információt a pályahálózat-működtető rendelkezésére bocsátani.

A forgalombiztonsággal összefüggő, esetlegesen szükséges megállapodásokat a felek a hálózat-hozzáférési szerződés keretében kötik meg, és itt szabályozzák a hozzáférésre jogosultak forgalombiztonsággal kapcsolatos további kötelezettségeit is.

15.§ Járművek közlekedésének feltételei a vasúti pályán

1. A hozzáférésre jogosult csak olyan járműveket közlekedtethet az igénybe vett vasúti pályán, amelyeket az illetékes hatóságok engedélyeztek, és amelyek a nevezett vasúti pálya speciális követelményeinek (pl. nagysebességű közlekedés) megfelelnek.

2. A nemzetközi forgalomban engedélyezett vasúti járműveket olyan jelzéssel kell ellátni, amelyik egyértelművé teszi, hogy a jármű közlekedése a nemzetközi forgalomban is engedélyezett.
3. A pályahálózat-működtető kérésére a hozzáférésre jogosult bemutatja a műszaki engedélyezés igazolását vagy más megfelelő bizonyítványt.
4. A hozzáférésre jogosult biztosítja a járművek kifogástalan műszaki állapotát a vasúti forgalomban érvényes rendes szabályoknak megfelelően, a járművek hatósági engedélyének meglétét a pályahálózat-működtető jogosult ellenőrizni.
5. Engedélyezett járműveken kívül más járművek nem közlekedhetnek.

16.§ Utasítások

A pályahálózat-működtető a vasútüzemhez szükséges, a HÜSZ 6.2.1 pontban meghatározott utasításokat a honlapján elektronikus formában közzéteszi. A napi operatív üzemmenettel kapcsolatos, a biztonságos közlekedéshez szükséges utasításokat az utasítások által szabályozott módon közvetlenül a hozzáférésre jogosultnak, illetve a vonat személyzetének adja át.

IV. Fejezet

A tájékoztatási kötelezettség speciális szabályai

17. § A pályahálózat-működtető által szolgáltatott információk

1. A pályahálózat-működtető a hálózat-hozzáférés feltételeiben beállt változásokkal összefüggésben legalább a következő információkat, adatokat köteles a hozzáférésre jogosultnak nyújtani és ezzel egyidejűleg szükség esetén a hálózat-hozzáférési szerződés módosítását kezdeményezni:

- a) írásbeli tájékoztatás jogszabályban rögzített határidőben vagy ennek hiányában legkésőbb 48 (negyvennyolc) órával a vonat indulását megelőzően, a hozzáférésre jogosult által használni kívánt vasúti infrastruktúra állapotában beállt - főként a forgalombiztonságot, forgalomszabályozást érintő - változásokról (építési munkák, ideiglenes sebességkorlátozások, stb.),
- b) a vonat helyzetének közlése a hozzáférésre jogosult kérésére,
- c) haladéktalan tájékoztatás a hozzáférésre jogosult felé a sürgős, nem tervezett, hálózat-hozzáférést befolyásoló, de azt nem akadályozó munkákról. A munkákat a pályahálózat-működtető köteles úgy végeztetni, hogy annak hatása a hozzáférésre jogosultra a lehető legkisebb legyen.

2. Nem köteles a pályahálózat-működtető tájékoztatni a hozzáférésre jogosultat azokról a változásokról, amelyek a hálózat-hozzáférést nem befolyásolják.

3. A pályahálózat-működtető jelen fejezetben rögzített tájékoztatási kötelezettsége nem érinti a jogszabályokban valamint a HÜSZ-ben rögzített, kiutalt menetvonal szerinti közlekedtetési kötelezettségét.

18. § A hozzáférésre jogosult vasútüzemre vonatkozó tájékoztatási kötelezettsége

1. A hozzáférésre jogosult személyszállítási tevékenység esetén a vonattal kapcsolatban az alábbi információkat köteles átadni a tervezett indulási idő előtt:

- a) a vonat összeállítása és paraméterei (a hálózat-hozzáférési szerződés vasúti járműadatok kezelésére vonatkozó mellékletében foglaltak szerint), 10 perccel korábban (kivéve, ha erre a vasúti technológiai idősükségletek miatt nincs lehetőség), rendkívüli küldemény továbbítás ténye, 30 perccel korábban;
- b) az utasokat érintő aktuális információk, amelyeket a pályahálózat-működtető köteles az utasokkal közölni az érintett szolgálati helyeken rendelkezésre álló dinamikus utastájékoztató eszközökkel. A hozzáférésre jogosult köteles a pályahálózat-működtetővel a vonat menetrend szerinti indulása előtt 30 perccel (SZVÖR-től eltérés esetén 60 perccel) korábban, kimutatható módon közölni ezt az információt;
- c) a várható késések mértéke és azokat előidéző tényezők (sebességkorlátozások, vontató jármű korlátozásai, üzemzavarok stb.) a lehető legkorábban;
- d) egyéb különleges, a járművet vagy a rakományt érintő korlátozásokat.

2. A hozzáférésre jogosult árufuvarozási tevékenység esetén a vonattal kapcsolatban az alábbi információkat köteles átadni a tervezett indulási idő előtt:

- a) a vonat összeállítása és paraméterei (a hálózat-hozzáférési szerződés vasúti járműadatok kezelésére vonatkozó mellékletében foglaltak szerint), 10 perccel korábban, rendkívüli küldemény továbbítás ténye, 30 perccel korábban;

- b) veszélyes áru továbbítás ténye a RID, vagy SZMGSZ Megállapodás 2. melléklet alapján, valamint a 312/2011 kormányrendeletben meghatározott esetekben 60 perccel korábban;
- c) a várható késések mértéke és azokat előidéző tényezők (sebességkorlátozások, vontató jármű korlátozásai, üzemzavarokstb.) a lehető legkorábban;
- d) egyéb különleges, a járművet vagy a rakományt érintő korlátozásokat.

3. Ha hozzáférésre jogosult átmenőképes, vagy honosítási jelzéssel nem rendelkező járműveket közlekedtet, be kell szereznie a pályahálózat-működtető rendkívüli küldeményekre vonatkozó engedélyét.

A jelen § -ban foglalt tájékoztatási kötelezettség elmulasztása esetén a pályahálózat-működtető jogosult a hozzáférésre jogosult által közlekedtetni kért vonat pályára lépését megtagadni.

19.§ A hozzáférésre jogosult képvisellete a vonaton

A hozzáférésre jogosult köteles biztosítani, hogy minden vonaton olyan vonatszemélyzet legyen jelen, akik a pályahálózat-működtetőtől kapott, vonatközlekedéssel kapcsolatos információkat fogadni tudják és jogosultak a hozzáférésre jogosult nevében a pályahálózat-működtetőtől kapott információk alapján döntéseket hozni.

20.§ Közlekedési zavarok

A közlekedési zavarok azokat az előre nem látott eseményeket jelentik, amelyek hatással vannak a vasúti közlekedés biztonságára, menetrendszerűségére és a forgalom zökkenőmentes lebonyolítására, mint amilyenek a balesetek, káresemények, környezeti károk, vis major körébe tartozó események előre nem látható hatásai, a vasúti infrastruktúra és járművek műszaki hibái és a vasúti infrastruktúrával és járművekkel kapcsolatos egyéb előre nem látható események.

A felek kölcsönösen kötelesek igazolható módon tájékoztatni egymást minden rendellenességről, a menetrendben beállt módosulásokról, zavarról és minden olyan egyéb eseményről, amely hatással lehet a biztonságra, a pontosságra és a közlekedés tervszerű lebonyolítására.

A hozzáférésre jogosult késedelem nélkül akkor is tájékoztatja a pályahálózat működtetőjét a működése közben keletkezett közlekedési zavarokról, ha azok várhatóan nem befolyásolják közvetlenül a biztonságot és a tervezett üzemi teljesítményeket.

21.§ Intézkedések a közlekedés helyreállítása érdekében

1. Közlekedési zavarok esetében a felek megtesznek mindent annak érdekében, hogy a menetrend szerinti közlekedés feltételeit helyreállítsák.
2. Közlekedési zavarok esetében a pályahálózat-működtető a forgalomirányításra érvényben lévő szabályokat alkalmazza. Ezen szabályokról a hozzáférésre jogosultat is tájékoztatni kell, illetve kérésére rendelkezésre kell bocsátani a vonatkozó előírásokat.

22.§ A hozzáférésre jogosult közreműködése a közlekedési zavarok elhárításában

A hozzáférésre jogosult a pályahálózat-működtető kérésére ellentételezés fejében közreműködik a közlekedési zavarok elhárításában, vontató járművek vagy a személyzet rendelkezésre bocsátásával – vagy más módon - akkor is, ha más hozzáférésre jogosultak is érintettek.

23.§ Értesítési kötelezettség környezeti károk bekövetkezte esetén

1. A vasútüzemmel kapcsolatban lévő környezeti károk, robbanások, tűz vagy a vasútüzemre veszélyes egyéb esetekben a hozzáférésre jogosult köteles a pályahálózat-működtetőt haladéktalanul értesíteni akkor is, ha ezen események a közlekedést közvetlenül nem befolyásolják.
2. A fenti értesítési kötelezettség teljesítése nem menti fel a hozzáférésre jogosultat a környezeti károk bekövetkezte esetén jogszabály által előírt egyéb kötelezettségei teljesítése alól.

V. Fejezet

Felelősség a nyílt hozzáférésű vasúti infrastruktúra használata közben bekövetkezett károkért és a szerződésszegéssel okozott károkért

24. § A feleket terhelő felelősség általános szabályai

E fejezet rendelkezései szabályozzák a szerződő felek felelősségét a vasúti infrastruktúra használata közben bekövetkezett károkért.

25. § A pályahálózat-működtető felelősségére vonatkozó általános szabályok

A pályahálózat-működtető a Ptk. 6:142 és 6:519 §-ában meghatározott szabályok szerint felel (attól függően, hogy a kárt szerződésszegéssel vagy szerződésen kívüli magatartással okozta) minden olyan kárért, melyet a hozzáférésre jogosultnak a vasúti infrastruktúra rendelkezésre bocsátása és az e körben nyújtott szolgáltatásokkal összefüggésben, vagy a vasúti infrastruktúra működtetésére vonatkozó jogszabályok, hatósági előírások, szakmai szabályok, illetve a hálózat-hozzáférési szerződés rendelkezéseinek megsértésével okozott és a kár nem veszélyes üzemi felelősséggel összefüggésben keletkezett.

26. § A pályahálózat-működtető veszélyes üzemi felelősségével kapcsolatos károk

A pályahálózat-működtető a Ptk. 6:535. §-ában meghatározott fokozott veszéllyel járó tevékenységéből eredő károk megtérítésére vonatkozó szabályok szerint felel különösen, de nem kizárólagosan azokban az esetekben, amelyekben a kár valamely pályahálózat-működtetői erőssámmal összefüggő tevékenységgel, illetve a pályahálózat-működtető által közlekedtetett üzemi vonatok közlekedtetésével van okozati összefüggésben.

A veszélyes üzemi felelősséggel összefüggő károk megtérítésére vonatkozó szabályokat részletesen a 28. § határozza meg.

27. § A hozzáférésre jogosult felelősségére vonatkozó általános szabályok

A hozzáférésre jogosult a Ptk. 6:142 és 6:519. §-ában meghatározott szabályok szerint felel (attól függően, hogy a kárt szerződésszegéssel vagy szerződésen kívüli magatartással okozta) minden olyan kárért, melyet a pályahálózat-működtetőnek a vasúti infrastruktúra és szolgáltatások igénybevételével összefüggésben, vagy a vasúti közlekedésre vonatkozó jogszabályok, hatósági előírások, szakmai szabályok, illetve a hálózat-hozzáférési szerződés rendelkezéseinek megsértésével, vagy a vasúti infrastruktúra használata közben okozott és a kár nem a veszélyes üzemi felelősséggel összefüggésben keletkezett.

A hozzáférésre jogosult a vasúti infrastruktúra használata közben okozott, a veszélyes üzemi felelősség körébe tartozó károkért a Ptk. 6:535. §-ában meghatározott, fokozott veszéllyel járó tevékenységéből eredő károk megtérítésére vonatkozó szabályok szerint felel.

A veszélyes üzem működéséből eredő károk megtérítésére vonatkozó szabályokat részletesen a 28. § határozza meg.

28.§ A veszélyes üzemi felelősséggel kapcsolatos károk

Amennyiben a kár a fokozott veszéllyel járó tevékenységből keletkezett, a károkozó köteles az ebből eredő kárt megtéríteni.

Mentesül a károkozó a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt olyan elháríthatatlan ok idézte elő, amely a fokozott veszéllyel járó tevékenység körén kívül esik.

Nem kell megtéríteni a kárt annyiban, amennyiben a károsult felróható magatartásából származott.

Ha több hozzáférésre jogosult, illetve a hozzáférésre jogosult és a pályahálózat-működtető fokozott veszéllyel járó tevékenységükkel egymásnak okoznak kárt, felróhatóságuk arányában kötelesek a másoknak okozott kárt megtéríteni.

Ha a károkozás egyik félnek sem róható fel, a kárt az köteles megtéríteni, akinek fokozott veszéllyel járó tevékenysége körében a kár bekövetkezéséhez vezető rendellenesség merült fel.

Ha az egymásnak okozott kár mindkét fél fokozott veszéllyel járó tevékenysége körében bekövetkezett rendellenességre vezethető vissza, vagy ha ilyen rendellenesség egyik félnél sem állapítható meg, kárát - felróhatóság hiányában - mindegyik fél maga viseli.

Jelen §. rendelkezéseit kell alkalmazni a felek egymás közötti viszonyában, abban az esetben is, ha fokozott veszéllyel járó tevékenységükkel közösen okoznak kárt, azzal, hogy felróhatóság és rendellenesség hiányában a kárt egyenlő arányban viselik.

29.§ A szerződő felek felelőssége a tájékoztatási kötelezettség elmulasztásából eredő kár, illetve üzemzavar esetén

1. A pályahálózat-működtető felelős azokért a károkért, amelyeket a pályahálózat-működtető hozzáférésre jogosultnak a jelen ÁF. II. fejezetében, valamint IV. fejezetében részletesen meghatározott általános és speciális tájékoztatási kötelezettségei nem megfelelő teljesítésével vagy teljesítésének elmulasztásával bizonyítottan okozott.
2. A hozzáférésre jogosult felelős azokért a károkért, amelyeket a hozzáférésre jogosult a pályahálózat-működtetőjének jelen ÁF. II. fejezetében, valamint IV. fejezetében részletesen meghatározott általános és speciális tájékoztatási kötelezettségei nem megfelelő teljesítésével vagy teljesítésnek elmulasztásával bizonyítottan okozott.
3. Amennyiben a meghatározott kötelezettségek nem megfelelő teljesítésében vagy teljesítésének elmulasztásában a szerződő feleket közösen terheli felelősség, a kárt felróhatóságuk arányában viselik. Amennyiben a felróhatóság mértéke nem állapítható meg, közrehatásuk arányában, ha ez sem állapítható meg, egyenlő arányban viselik a kárt.

30.§ A kártérítés módja személyi sérülések esetén

A személyi sérüléssel összefüggő valamennyi kár megtérítését Felek megkísérlik peren kívüli egyezséggel rendezni a károsult dokumentumokkal alátámasztott igénybejelentése alapján az igénybejelentést követő lehető legrövidebb időn belül. Az egyezségi tárgyalások

kezdeményezése, folyamatban léte nem korlátozza a károsult azon jogát, hogy igényét bíróság előtt érvényesítse.

31. § A kártérítés pénzneme

A kártérítést forintban kell meghatározni, és forintban kell kifizetni.

32.§ Felelősség vis maior esetén

Mentesülnek a felek a szerződésszegés jogkövetkezményei alól, ha a teljesítés elmaradása vis maiorra vezethető vissza.

Vis maior körülménynek kell tekinteni azokat az előre nem látható és emberi erővel elháríthatatlan körülményeket (pl.: háború, nemzetközi vagy nemzetvédelmi érdekből elrendelt csapatmozgások, földrengés, árvíz, tűzvész, terrorcselekmény, országos szintű sztrájk stb.), amelyek nem függnek a Felek akaratától és közvetlenül akadályozzák az adott felet a szerződéses kötelezettségének teljesítésében.

A vis maiorról felek kötelesek egymást azonnal e-mail értesítés útján és/vagy ajánlott levélben értesíteni. Az értesítés elmaradásából származó kárért az értesítésre kötelezett felel.

A vis maior bekövetkeztét teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt jognyilatkozattal igazolni kell.

33.§ Közreműködőkért fennálló felelősség

A pályahálózat-működtető és a hozzáférésre jogosult úgy felel a teljesítésben résztvevő általuk alkalmazott közreműködő által okozott károkért, mintha azt maga idézte volna elő.

VI. Fejezet

Hálózat-hozzáférési díj és megfizetésének feltételei

34.§ Vevő- és követelésminősítés alapjául szolgáló érték

A hálózat-hozzáférési díj képzésének elvei a Díjképzési Módszertanban, a hozzáférésre jogosultak számára nyújtandó szolgáltatások után fizetendő összegek a HÜSZ-ben míg az ösztönző elemek a TÖR-ben kerülnek meghirdetésre. A vevő- és követelésminősítés alapja a hálózat-hozzáférési díj (értve alatta a HHFSZ szolgáltatásokért fizetendő összeget), a TÖR-ben meghirdetett pénzügyi ösztönzők valamint a Hálózat-hozzáférési szerződésben meghatározott egyéb pénzügyi ösztönzők. (továbbiakban együttesen: HHFSZ kötelezettségek)

35.§ Fizetési feltételek

1. Amennyiben a felek a hálózat-hozzáférési szerződésben ettől eltérően nem rendelkeznek, a HHFSZ kötelezettségeket forintban kell megfizetni.
2. A díjfizetés elismert számla alapján történik.
3. Felek a fizetési határidőt a hálózat-hozzáférési szerződésben határozzák meg azzal, hogy az 30-napnál hosszabb nem lehet.
4. Késedelmes fizetés esetén a pályahálózat működtetője a Ptk. szerinti késedelmi kamatot számolhat fel.

A MÁV Pályaműködtetési Zrt. a hozzáférésre jogosultakkal a hálózat-hozzáférési szerződésben egységesen szabályozza a számla kézhezvételére és a számla kiállítását követő számlafizetés határidejére, valamint a késedelmi kamat-fizetési kötelezettség kezdő időpontjára vonatkozó szabályokat.

36. § Pénzügyi biztosíték

A GYSEV Zrt., mint pályahálózat-működtető a hálózat-hozzáférési díj megfizetése érdekében pénzügyi garanciát nem követel meg a hozzáférésre jogosultaktól.

A MÁV Pályaműködtetési Zrt. követelményei az infrastruktúra használatával kapcsolatos követelései védelmében az alábbiak kerülnek meghatározásra:

A MÁV Pályaműködtetési Zrt. csak abban az esetben kér pénzügyi biztosítékot a hozzáférésre jogosulttól, ha a hozzáférésre jogosult vevő- és követelésminősítéséből arra lehet következtetni, hogy nehézségekbe ütközhet HHFSZ kötelezettségek megfizetése.

Vevő- és követelésminősítés általános szabályai

A vevő- és követelésminősítést a MÁV Pályaműködtetési Zrt. által megbízott vevőminősítő, vagy a hozzáférésre jogosult által külön felkért vevőminősítő végzi azonos feltételekkel a hálózat-hozzáférési szerződés fennállása alatt folyamatosan, jelen ÁF 36.§ fejezetben meghatározott minősítési paraméterek és gyakoriságok szerint.

A vevőminősítő új vevő, jó vevő és kockázatos vevő kategóriába sorolja be a hozzáférésre jogosultat. A vevőminősítő valamely kategóriába történő besorolási javaslatáról a MÁV Pályaműködtetési Zrt.-t haladéktalanul írásban tájékoztatja. Amennyiben ezt a tájékoztatást a hozzáférésre jogosult által felkért vevőminősítő elmulasztja úgy a MÁV Pályaműködtetési Zrt. a saját vevőminősítőjével elvégezteti a vevőminősítést és az annak eredményeképpen megállapított vevő kategóriába kerül besorolásra.

A MÁV Pályaműködtetési Zrt. által megbízott vevőminősítő díját a pályahálózat-működtetője fizeti. Amennyiben a hozzáférésre jogosult kér fel vevőminősítőt a minősítés elvégzésére a MÁV Pályaműködtetési Zrt. a szolgáltatás díját nem téríti meg, az a hozzáférésre jogosultat terheli. Az elvégzett minősítés alapján, az első besorolásról, majd annak változása esetén az új kategóriába sorolásáról a MÁV Pályaműködtetési Zrt. 3 munkanapon belül írásban értesíti a hozzáférésre jogosultat. Amennyiben a minősítés nem változik, értesítésre nem kerül sor.

A vevőminősítő kizárólag a MÁV Pályaműködtetési Zrt. által számára rendelkezésre bocsátott jelen ÁF. 36.§ fejezet A és B pontjában foglaltak érvényesülését vizsgálja.

A követelésminősítés során a HHFSZ kötelezettségek fizetési határidőre teljesítése kerül vizsgálatra, a Hálózat-hozzáférési szerződésből eredő kiterhelt kárigények és a reklamációs ügyintézés alatt álló számviteli bizonylatok nem tartoznak a minősítés hatálya alá.

Amennyiben az éves vevőminősítés során kockázatos vevő kategória kerül meghatározásra, a jó vevő kategóriába kerülés csak pénzügyi biztosíték adását követően lehetséges, a követelésminősítés jó eredménye nem változtatja jó vevőre a besorolási kategóriát.

A MÁV Pályaműködtetési Zrt. a kapott információkat kizárólag vevőminősítés céljából, a jelen fejezetben meghatározott módon használhatja fel. A MÁV Pályaműködtetési Zrt. és a vevőminősítő a fentiek szerint tudomására jutott adatokat üzleti titokként köteles kezelni.

Vevő- és követelésminősítési kategóriák

1. Új vevőnek minősül a MÁV Pályaműködtetési Zrt.-vel korábban hálózat-hozzáférési szerződéses kapcsolatban nem állt hozzáférésre jogosult a hálózat-hozzáférési szerződés megkötését követő 90 napig és vonatkozásában ezen időtartam alatt a MÁV Pályaműködtetési Zrt. a jó vevőkre vonatkozó számlázási rendet alkalmazza. Ennek elteltével a hozzáférésre jogosult jó vevő vagy kockázatos vevő kategóriába kerül besorolásra, melyről írásbeli értesítést kap.
2. Jó vevőnek minősül a hozzáférésre jogosult, amennyiben jelen ÁF 36.§ fejezetben meghatározott minősítési paraméterek mindegyikének eleget tesz.

A jó vevő kérelmezheti a kockázatos vevőkre vonatkozó számlázási rend alkalmazását, amely mindaddig annak megfelelően történik, amíg a nyilatkozatát nem módosítja.

3. Kockázatos vevő a jelen ÁF 36.§ fejezetben meghatározott minősítési paraméterek bármelyikének eleget nem tevő hozzáférésre jogosult.

A kockázatos vevővé történő átminősítés minden esetben megtörténik függetlenül attól, hogy a hozzáférésre jogosult az 5 napot meghaladó fizetési késedelemmel érintett számláit kiegyenlítette-e.

A hozzáférésre jogosult a MÁV Pályaműködtetési Zrt. felé fizetési átütemezési megállapodást kezdeményezhet, ugyanakkor ezen megállapodás nem változtat a vevő eredeti fizetési esedékességeihez mért minősítésén és a jövőben keletkező követelések fizetési határidején.

A kockázatos vevő bankgarancia nyújtása vagy előrefizetés lehetőségei közül választhat. A kockázatos vevőre vonatkozó előrefizetés, vagy bankgarancia nyújtásának kötelezettsége mindaddig fennáll, amíg a kockázatos vevőbesorolást megalapozó körülmények meg nem szűnnek.

1. Előrefizetés: amennyiben a hozzáférésre jogosult nem nyújt be bankgaranciát, akkor a MÁV Pályaműködtetési Zrt. által várhatóan nyújtott pályavasúti szolgáltatások díjait – mely nem lehet magasabb az utolsó 12 hónapra vetített átlagnál – a hálózat-hozzáférési szerződésekben szabályozott módon köteles előre megfizetni. Az előrefizetés alól kivételt képez az üzemanyag, amely esetén napi számlázás alkalmazandó.
2. Bankgarancia választása esetén a bankgarancia összegének folyamatosan el kell érnie az utolsó lezárt üzleti évre vonatkozóan felmerült nettó HHFSZ kötelezettségek 12 hónapra vetített számtani átlaga kétszeresének 10%-kal növelt értékét.

Bankgarancia eredeti példányát a hozzáférésre jogosult a tárgyhónapot megelőző hónap 20-ig a MÁV Pályaműködtetési Zrt. részére átadja. Ha a bankgarancia összege a jelen bekezdés szerint számított összeget bármely időpontban, bármely okból nem éri el és a hozzáférésre jogosult annak emeléséről nem gondoskodik, vagy érvényességi ideje lejár, a hozzáférésre jogosulttal szemben az előrefizetés alkalmazandó.

A bankgarancia választása esetén a MÁV Pályaműködtetési Zrt. annak hálózat-hozzáférési szerződésben meghatározott szabályait a pénzügyi garancia benyújtását követő hónap első napjától alkalmazza.

A bankgaranciát a MÁV Pályaműködtetési Zrt. részére kell benyújtani. A bankgarancia szövegének tartalmaznia kell, hogy a kibocsátó bank visszavonhatatlan kötelezettséget vállal arra, hogy a bankgarancia összegét a kedvezményezett első írásbeli felszólításának kézhezvételétől számított 5 banki munkanapon belül, az alapjogviszony vizsgálata nélkül a kedvezményezett részére megfizeti.

A bankgarancia kibocsátója EU (Európai Unió) vagy OECD (Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet) tagországban működési engedéllyel rendelkező olyan pénzügyi intézmény vagy biztosítótársaság, annak többségi tulajdonú leányvállalata vagy fióktelepe lehet, amelynek legutolsó lezárt évi éves mérlegfőösszege meghaladja a 40 milliárd Ft-ot.

Nem fizetés esetén a MÁV Pályaműködtetési Zrt. jogosult a rendelkezésére bocsátott bankgaranciából a lejárt hálózat-hozzáférési díjtartozással megegyező összeget haladéktalanul lehívni, követelését közvetlenül a bankgaranciából kielégíteni.

Vevő- és követelésminősítés során alkalmazott minősítési paraméterek

A. Éves vevőminősítés

A MÁV Pályaműködtetési Zrt. az alábbi pénzügyi dokumentumok benyújtását kéri a hozzáférésre jogosulttól – éves beszámoló jogszabályban meghatározott elkészítési határidejét követő 15. napjáig (május 31-i fordulónap esetén tárgyévet követő év június 15.):

- az utolsó lezárt üzleti évre vonatkozó, a számviteli jogszabályok előírásai szerint elkészített és letétbe helyezett– könyvvizsgálói záradékot is tartalmazó éves beszámolót,
- a cégjegyzésre jogosult képviselő nyilatkozatát arról, hogy a hozzáférésre jogosultnak van-e lejárt köztartozása, továbbá van-e 60 naptári napon túli lejárt, elismert tartozása, az éves beszámoló jogszabályban meghatározott elkészítési határidejének napján,
- Új hálózat-hozzáférési szerződés megkötésekor legkésőbb a hálózat-hozzáférési szerződés hatályba lépésének napjáig - a következőket:
 - működő szervezet esetén a tárgyévre és az azt követő üzleti évre vonatkozó mérleg-tervet, eredménykimutatás-tervet és cash flow-tervet is tartalmazó üzleti tervet, újonnan alapított szervezet esetén az első két üzleti évre, de legalább 12 hónapra vonatkozó üzleti tervet
 - valamint a cégjegyzésre jogosult képviselőjének nyilatkozatát a hálózat-hozzáférési szerződés aláírásától számított első 3 havi, igénybe venni tervezett szolgáltatások mértékéről forintban, nettó érték + áfa bontásban.

A hozzáférésre jogosult a jelen pontban foglalt mindennemű dokumentumot, adatszolgáltatást írásban magyar vagy angol nyelven köteles benyújtani az eredeti dokumentumok másolati példánynak együttes megküldésével. Más nyelven készült dokumentum esetén a külföldi székhelyű hozzáférésre jogosult köteles az eredeti nyelven készült dokumentum másolata mellé csatolni annak magyar vagy angol nyelvű hiteles fordítását.

Amennyiben a hozzáférésre jogosultnak több hatályos hálózat-hozzáférési szerződése van a MÁV Pályaműködtetési Zrt.-vel, akkor a hozzáférési jogosultra vonatkozó pénzügyi dokumentumok alapján történő vevőminősítés kerül alkalmazásra valamennyi szerződéssel érintett szervezetre és szerződésre.

Az éves vevőminősítés időtartama a következő lezárt üzleti év alapján történő minősítésig tart. Az éves vevőminősítés alapjául az utolsó lezárt üzleti évről szóló beszámoló adatai, valamint az ugyanezen időszakra vonatkozó HHFSZ kötelezettségek szolgálnak.

A fenti dokumentumok alapján végzett éves vevőminősítés kockázatos vevőnek minősíti a hozzáférésre jogosultat bármelyik alábbi paraméter fennállása esetén:

- a fenti dokumentumok alapján az utolsó üzleti évre vonatkozóan HHFSZ kötelezettségek vonatkozásában kiállított számlák együttes összegének havi átlagát figyelembe véve a vevőminősítő megállapítja, hogy a hozzáférésre jogosult a legutolsó benyújtott éves beszámolójában szereplő saját tőke összegének 20%-át meghaladó mértékű szolgáltatást vett igénybe
- Az éves beszámolója/üzleti terve alapján a hosszú lejáratú kötelezettségek/ (saját tőke+hosszú lejáratú kötelezettségek) aránya meghaladja a 70%-ot. (A hosszú lejáratú kötelezettség vizsgálata során kizárólag a tényleges pénzbeli követelések veendő figyelembe.)
- Lejárt köztartozása van.

- 60 napon túli lejárt, elismert tartozása van, melyre külön fizetési megállapodás nem született.
- Új vevő esetében az új vevő első 3 havi, a hálózat-hozzáférési szerződéssel összefüggő, tervezett bruttó forgalma meghaladja saját tőkéjének 30%-át.
- A fenti dokumentumok valamelyikét a fentiekben megadott adattartalommal határidőre nem nyújtja be és azt a MÁV Pályaműködtetési Zrt. felszólításának kézhezvételétől számított 8 napon belül sem pótolja, úgy a MÁV Pályaműködtetési Zrt. a hozzáférésre jogosulttal szemben fennálló követeléseire kockázatos vevővel szembeni eljárási rendet alkalmazza.
- Abban az esetben, ha a fenti dokumentumok alapján nem állapítható meg, hogy az új vevő első 3 havi, a hálózat-hozzáférési szerződéssel összefüggő, tervezett forgalma meghaladja saját tőkéjének 30%-át, azonban ez bekövetkezik az első három hónap folyamán, úgy a MÁV Pályaműködtetési Zrt. a hozzáférésre jogosulttal szemben fennálló követeléseire szerinti kockázatos vevővel szembeni eljárásrendet alkalmazza.

B. Követelésminősítés

A vevőminősítő a követelésminősítést (továbbiakban: fizetőképességi vizsgálat) a HHFSZ kötelezettségek vonatkozásában havonta végzi el, a tárgyhót (naptári hónapot) követő hónap 15-ig, amely során:

- vizsgálja, hogy a vevő a tárgyhónapban esedékes számláit (részletfizetési megállapodás esetén az esedékes részleteket) az esedékességet követően, legkésőbb 5 napon belül megfizette-e, és meghatározza a késve kiegyenlített számlák darabszámát
- Vizsgálja továbbá, hogy a tárgyidőszak utolsó napján van-e 5 napot meghaladó fizetési esedékességű számlája (részletfizetés esetén esedékes részlete) a vevőnek, és meghatározza azok darabszámát

Amennyiben a két pont szerint együttesen 2 vagy annál több, 5 napot meghaladó esedékességű tételt azonosított be a vevőminősítő, akkor a vevőt kockázatos vevőnek minősíti.

A fizetőképességi vizsgálat alapján történő kockázatos vevő minősítés 3 hónapra terjed ki, a tárgyhónapot követő 2. hónaptól.

Amennyiben a vevőminősítő a fizetőképességi vizsgálat során megállapítja, hogy a kockázatos vevő egymást követő 3 hónapban megfelel a jó vevő feltételnek, azaz a két minősítési feltétel szerinti tételek száma együttesen maximum 1 egy adott hónapban, a fizetőképesség alapján jó vevőnek minősíti a partnert.

A hozzáférésre jogosult esetleges átütemezett fizetési határideje nem vehető figyelembe a minősítés során, azt a számlán szereplő esedékességgel kell elvégezni.

A MÁV Pályaműködtetési Zrt. méltányosságot gyakorolhat a kockázatos vevővé történő besorolás megállapításánál, abban az esetben, ha a késedelemmel érintett számlák együttes összege nem éri el a hozzáférésre jogosult előző félévi HHFSZ kötelezettségének 1%-át, de legfeljebb az 50 ezer Ft-ot. Amennyiben ezt az összeget a követelés meghaladja, akkor a hozzáférésre jogosultat kockázatos vevővé kell minősíteni.

37. § A közszolgáltatási feladatot ellátó vonatot közlekedtető hozzáférésre jogosult eltérő követelésminősítése

A vevő- és követelésminősítés szempontjából közszolgáltatási feladatot ellátó vonatot közlekedtető hozzáférésre jogosultnak minősül az a hozzáférésre jogosult, melynek előző évi HHFSZ kötelezettségének legalább 75%-át a közszolgáltatási feladat ellátásából származó HHFSZ kötelezettség teszi ki.

Az üzemanyag számlák esetében a közszolgáltatási feladat ellátásához szükséges pályavasúti szolgáltatásokat is igénybe vevő hozzáférésre jogosult a tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig nyilatkozik a felé, hogy a tárgyhónap során mekkora összegben vételezett üzemanyagot közszolgáltatási feladatot ellátó vonatok közlekedtetéséhez.

Jó vevőnek sorolja be a vevőminősítő szakvéleménye alapján a MÁV Pályaműködtetési Zrt. a közszolgáltatási feladatot ellátó vonatot közlekedtető hozzáférésre jogosulttal szemben fennálló követeléseket, amennyiben jelen ÁF 36. § B pontjának eleget tesz.

A közszolgáltatási feladatot ellátó vonatok közlekedtetéséhez biztosított, az adott évre vonatkozó Költségvetési Törvény és végrehajtási rendelete szerinti állami költségtérítés, illetve a közszolgáltatást megrendelő minisztériumnak az állami költségtérítés biztosításáról szóló nyilatkozata a követelések megfizetése fedezetének minősül, amennyiben a hozzáférésre jogosulttal szemben fennálló közszolgáltatási követelés összege nem haladja meg a hozzáférésre jogosult részére a Költségvetési Törvényben megállapított állami költségtérítés még nem folyósított összegét.

A követelések megfizetése fedezetének minősül továbbá a közszolgáltatást megrendelő minisztérium által a tárgyévet megelőző évek éves közszolgáltatási tevékenység elszámolásai során elismert többlet-költségtérítési követelések még nem folyósított összegei, függetlenül a fedezet Költségvetési Törvényben való rendelkezésre állásától.

Késedelmes vevőnek sorolja be a vevőminősítő szakvéleménye alapján a MÁV Pályaműködtetési Zrt. a közszolgáltatási feladatot ellátó vonatot közlekedtető hozzáférésre jogosulttal szemben fennálló követeléseket, jelen ÁF 36. § B pontjának nem tesz eleget.

A követeléseket követelés minősítése alapján kockázatos vevővé történő besorolás megtörténik függetlenül attól, hogy a hozzáférésre jogosult az 5 napot meghaladó fizetési késedelemmel érintett számláit utóbb kiegyenlítette-e.

VII. Fejezet

Teljesítményösztönző rendszerből adódó pénzügyi előnyök és hátrányok elszámolása

38.§ Pénzügyi előnyök és hátrányok

A teljesítményösztönző rendszerből adódó pénzügyi előnyök és hátrányok számításának elvei, valamint mértékük a VPE honlapján megjelenő Teljesítményösztönző rendszerben kerülnek közzétételre.

39.§ Fizetési feltételek

1. A pénzügyi előnyök és hátrányok fizetése elismert teljesítmények alapján készített számla szerint történik, melynek kiállítása a hálózat-hozzáférési díjakról kiállított számlával egyidejűleg történik.
2. A felek a fizetési határidőt a hálózat-hozzáférési szerződésben határozzák meg azzal, hogy az 30 napnál hosszabb nem lehet.

40.§ A Teljesítményösztönző rendszer alkalmazása

A felek a hálózat hozzáférési szerződés aláírásával tudomásul veszik a Teljesítményösztönző rendszerben foglaltakat és azokat magukra nézve kötelezőnek tekintik.

VIII. Fejezet

Hatály, felfüggesztés, megszüntetés

41.§ A szerződés hatálya, felfüggesztése, megszüntetése

A szerződés hatályáról a hálózat-hozzáférési szerződés rendelkezik. A szerződés felfüggesztésére az alább részletezett esetekben, megszüntetésére rendes, vagy azonnali felmondással, illetve közös megegyezéssel kerülhet sor.

42.§ A hálózat-hozzáférési szerződés teljesítésének felfüggesztése a pályahálózat-működtető részéről

1. A pályahálózat-működtető felfüggeszti – a jogsértés hozzáférésre jogosult általi orvoslásáig, hatósági eljárás esetén annak jogerős lezárultáig, de minden esetben legfeljebb 180 napra - a szerződést és annak teljesítését:
 - a) ha a hozzáférésre jogosult hatósági engedélyei (működési engedély, vasútbiztonsági tanúsítvány, kiegészítő vasútbiztonsági tanúsítvány) a hatóság által felfüggesztésre kerülnek vagy a hatóság a hozzáférésre jogosult közlekedtetését más módon megtiltja,
 - b) ha a hozzáférésre jogosult részére kiállított és a hálózat-hozzáférési szerződés megkötéséhez, illetve érvényességéhez szükséges hatósági engedély(ek) (vasútbiztonsági tanúsítvány, kiegészítő vasútbiztonsági tanúsítvány) érvényessége lejárt,
 - c) ha a hozzáférésre jogosult a hálózat-hozzáférési szerződésből eredő fizetési kötelezettségét a második írásbeli felszólításra, a felszólításban meghatározott határidőig nem teljesítette és a hozzáférésre jogosult és a pályahálózat-működtető közötti részletfizetési megállapodást nem tartotta be/tartja be,
 - d) a hozzáférésre jogosulttal szemben felszámolási-, kényszertörlési eljárást vagy végelszámolást a bíróság jogerősen elrendelte, vagy csődeljárás alatt áll,
 - e) ha a hozzáférésre jogosult más, a szerződésből származó, így különösen a számára kiutalt kapacitás felhasználására vagy a biztonságos közlekedésre vonatkozó kötelezettségét súlyosan megszegi.
2. A felfüggesztés az erről szóló döntésben megjelölt nappal lép hatályba és a döntésben meghatározott időtartamra vonatkozik. Közlőtnek kell tekinteni a felfüggesztést, ha a pályahálózat-működtető kapcsolattartója az erről szóló értesítést a hozzáférésre jogosult kapcsolattartója és a hozzáférésre jogosult cégnyilvántartásban szereplő képviselője vagy a hozzáférésre jogosult hivatalos központi elektronikus levélcímére megküldte. A felfüggesztés időtartama a döntésben rögzített időtartam, amely meghatározható dátum szerint vagy köthető a hozzáférésre jogosult jelen § 1. pontjában meghatározott kötelezettségei teljesítésének, vagy a jelen § 1. pontjában meghatározott, felfüggesztésre okot adó körülmények hozzáférésre jogosult általi elhárításának időpontjához.
3. A pályahálózat-működtető a felfüggesztésről írásban és elektronikus úton is tájékoztatja az illetékes hatóságot és a VPE-t.

4. Amennyiben a felfüggesztés ideje alatt a hozzáférésre jogosult a felfüggesztésre okot adó körülményt nem szünteti meg, a késedelmét nem menti ki, vagy a szerződésszegését más módon nem orvosolja, a szerződés azonnali hatállyal felmondásra kerül.

43.§ A hálózat-hozzáférési szerződés azonnali hatályú felmondása

1. A pályahálózat-működtető azonnali hatállyal felmondja a szerződést:
 - a) az illetékes hatóság a hozzáférésre jogosult hatósági engedélyét (működési engedély, vasútbiztonsági tanúsítvány, kiegészítő vasútbiztonsági tanúsítvány) visszavonta,
 - b) ha a forgalomba állított járművek nem felelnek meg a biztonsági követelményeknek,
 - c) ha a hozzáférésre jogosult által igénybe vett személyzet nem rendelkezik az előírt szükséges képzettséggel,
 - d) ha a hozzáférésre jogosult a szerződésnek megfelelő helyzet visszaállítására megállapított határidő letelte után sem teljesíti kötelezettségeit,
 - e) egyéb súlyos szerződésszegés esetén,
 - f) ha a hozzáférésre jogosult felszámolását, kénysztörölését, végelszámolását jogerős bírósági végzéssel elrendelték.
2. A pályahálózat-működtető a felmondásról írásban elektronikus úton tájékoztatja az illetékes hatóságot és a VPE-t.
3. Az azonnali hatályú felmondást a szerződés teljesítése felfüggesztésének kell megelőznie, kivéve, ha a szerződésszegés olyan súlyú, amely alapján a szerződés további fenntartása a véltlen féltől már nem várható el.

44.§ A hálózat-hozzáférési szerződés teljesítésének felfüggesztése a hozzáférésre jogosult részéről

1. A hozzáférésre jogosult a hálózat-hozzáférési szerződés teljesítését felfüggesztheti, ha a pályahálózat-működtető a hálózat-hozzáférési szerződésből származó, így különösen a biztonságos közlekedés biztosítására vonatkozó kötelezettségét súlyosan megszegi.
2. A felfüggesztés a szerződésnek megfelelő teljesítésre történő, határidőt is tartalmazó figyelmeztetés kézhezvételét követő nap lép hatályba. Közlötni kell tekinteni a felfüggesztést, ha a hozzáférésre jogosult kapcsolattartója az erről szóló értesítést a pályahálózat-működtető kapcsolattartója vagy a pályahálózat-működtető hivatalos központi elektronikus levélcímére megküldte. A felfüggesztés időtartama addig tart, ameddig a pályahálózat-működtető a jelen § 1. pontjában megjelölt szerződésszegést orvosolta, a vasúti infrastruktúra üzemeltetési jogát visszakapta, tevékenységének folytatására jogosult.
3. Ha a pályahálózat-működtető a hálózat-hozzáférési szerződésnek megfelelő helyzet visszaállítására megállapított határidő letelte után sem teljesíti kötelezettségeit, a hozzáférésre jogosult azonnali hatállyal felmondhatja a hálózat-hozzáférési szerződést.
4. A felfüggesztésnek nem kell feltétlenül a teljes hálózat-hozzáférési szerződésre vonatkoznia, felfüggesztés korlátozódhat a hálózat-hozzáférési szerződés egyes – az értesítésben pontosan meghatározott - elemeire is.

45.§ A hálózat-hozzáférési szerződés azonnali hatályú felmondása a hozzáférésre jogosult részéről

1. A hozzáférésre jogosult azonnali hatállyal felmondhatja a hálózat-hozzáférési szerződést:
 - a) ha a pályahálózat-működtető a vasúti infrastruktúra üzemeltetési jogát elvesztette, tevékenységét az illetékes hatóság megtiltotta,
 - b) ha a vasúti infrastruktúra nem felel meg a biztonsági követelményeknek,
 - c) egyéb súlyos szerződésszegés esetén.
2. Az azonnali hatályú felmondást a hálózat-hozzáférési szerződés teljesítése felfüggesztésének kell megelőznie, kivéve, ha a szerződésszegés olyan súlyú, amely alapján a szerződés további fenntartása a vétlen féltől már nem várható el.

46.§ A hálózat-hozzáférési szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetése

Mind a pályahálózat-működtető, mind a hozzáférésre jogosult kezdeményezheti a hálózat-hozzáférési szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetését, amennyiben olyan körülmény áll fenn, amely a továbbiakban nem indokolja a szerződés fenntartását.

47.§ Jogorvoslat a hálózat-hozzáférési szerződés megszegése esetén

A hálózat-hozzáférési szerződés megszegése esetén a felek jogvita eljárást kezdeményezhetnek a vasúti igazgatási szervnél, vagy polgári pert indíthatnak az illetékes bíróság előtt.

48.§ A hálózat-hozzáférési szerződés azonnali hatályú felmondása és felfüggesztése által okozott károkért való felelősség

Az a szerződő fél, amelyik azonnali hatályú felmondásra, illetve a szerződés felfüggesztésére okot szolgáltatott, kártérítési felelősséggel tartozik. A kártérítésre és a felelősség alóli mentesülésre a Ptk. szabályai érvényesek.

IX. Fejezet

Jogviták – elévülés – - alkalmazott jog

49.§ Jogviták rendezése

A felek a hálózat-hozzáférési szerződésből származó vitáikat megkísérlik közös megegyezéssel rendezni. Ennek érdekében kötelesek egyeztetést kezdeményezni. Az egyeztetést annak a félnek kell kezdeményezni, amelynek jogát, vagy jogos érdekét a vita tárgya sérti.

Az egyeztetésről jegyzőkönyvet kell felvenni. Az egyeztetés sikertelensége vagy az egyeztetés létre nem jötte esetén bármelyik fél jogosult jogainak érvényesítése érdekében bírósághoz vagy – a jogszabályban meghatározott esetekben - a vasúti igazgatási szervhez fordulhat.

50.§ Jogorvoslat a vasúti igazgatási szerv döntése ellen

A vasúti igazgatási szerv döntése ellen jogorvoslatnak van helye.

51.§ Elévülés

1. A hálózat-hozzáférési szerződésen alapuló követelések 3 évig érvényesíthetők. Az elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé válik.

2. Ha a követelést a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni, az elévülés nyugszik.

Ha az elévülés nyugszik, az akadály megszűnésétől számított egy éves határidőn belül a követelés akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő már eltelt, vagy abból egy évnél kevesebb van hátra. Ezen időtartam alatt az elévülés nyugvásának nincs helye, az elévülés megszakítása következtében pedig csak az egyéves határidő kezdődik újból.

3. Az elévülést megszakítja:

- a tartozásnak a kötelezett részéről történő elismerése;
- a kötelelem megjegyzéssel történő módosítása és az egyezség;
- a követelés kötelezettel szembeni bírósági eljárásban történő érvényesítése, ha a bíróság az eljárást befejező jogerős érdemi határozatot hozott;
- a követelés csődeljárásban történő bejelentése.

Az elévülés megszakításától vagy az elévülést megszakító eljárás jogerős befejezésétől az elévülés újból kezdődik.

52.§ Alkalmazott jog

Felek a hálózat-hozzáférési szerződés megkötése, teljesítése, a szerződésből származó valamennyi igény érvényesítése során, a szerződéssel - beleértve a szerződés értelmezésével - összefüggő vitákat is a magyar jog alkalmazását kötik ki.

X. fejezet

Egyéb rendelkezések

53.§ Vontatójárművön való tartózkodás pályafelügyeleti tevékenység ellátása céljából

1. A pályahálózat-működtető pályafelügyeleti tevékenysége mozdonybeutazással történő ellátása érdekében (továbbiakban: mozdonybeutazás) bármely, az általa működtetett vasúti infrastruktúrán közlekedő hozzáférésre jogosult által használt vontatójárművet – a közlekedési tevékenység indokolatlan zavarása nélkül, az indokolt költségek megtérítése mellett – a jelen fejezetben szabályozottak és a hálózat-hozzáférési szerződésben vagy a felek közötti egyéb megállapodásban részletezettek szerint jogosult mozdonybeutazás céljából igénybe venni.

2. A hozzáférésre jogosult a jelen fejezetben meghatározott feltételek fennállása esetén a mozdonybeutazást köteles lehetővé tenni a pályahálózat-működtető számára.

3. A pályahálózat-működtető pályafelügyeleti tevékenysége mozdonybeutazással történő ellátása során a pályahálózat-működtető részéről beutazást végző személy az alábbi figyelembevételével köteles eljárni:

- az igénybe veendő vontatójármű által vontatott vonat indulása előtt olyan időpontban kell a mozdonyvezetőnél jelentkezni, hogy a mozdony beutazási jogosultság ellenőrizhető legyen,
- a vontatójárműre történő fel-, illetve az arról történő leszállás kizárólag a vonat menetrendszerinti megállása során engedélyezett,
- a vontatójármű vezetőállásán tartott mozdonybeutazás során a vontatójármű vezető tevékenységét nem zavarhatja vagy akadályozhatja, a vontatójármű vezetőjének utasítást nem adhat, a vonat megállítására kizárólag az F.2. forgalmi utasításban meghatározott esetben intézkedhet, továbbá köteles betartani a vontatójárművet üzemeltető vasúti társaság vezetőálláson történő tartózkodásra vonatkozó üzemeltetési és biztonsági szabályait, utasításait.

4. A pályahálózat-működtető részéről a pályafelügyeleti tevékenység ellátására, és ezáltal mozdonybeutazásra jogosultak körének meghatározása, a jogosultság igazolása, valamint a hozzáférésre jogosult költségei meghatározásának módja a felek által a hálózat-hozzáférési szerződésben vagy a felek közötti egyéb megállapodásban rögzített módon történik. Mozdonybeutazásra csak az ily módon kijelölt személyek jogosultak a pályahálózat-működtető részéről.

5. Az üzemeltetési és biztonsági szabályok mozdonybeutazást végző személy részéről történő megszegése esetén a vontatójármű vezetője jogosult a mozdonybeutazást végző személyt a vezetőállás elhagyására felszólítani, vagy a vezetőállásra történő felszállást megtagadni.

6. A mozdonybeutazásra való jogosultság kizárólag a mozdonyok vezetőállásán való tartózkodásra jogosít, a vontatójármű egyéb részein (géptér, motortér stb.) történő tartózkodás nem megengedett.

7. A pályahálózat-működtetője teljes körű felelősséggel tartozik a részéről eljáró, mozdonybeutazást végző személyért. Ennek keretében a pályahálózat-működtető felelős a mozdonybeutazást végző személy által okozott vagy a vezetőálláson történő tartózkodás ideje alatt ezen személyt ért károk megtérítéséért, ide nem értve azt az esetet, ha a kár

bekövetkezéséért a vontatójárművet használó hozzáférésre jogosultat, vagy személyzetét terheli a Ptk. szerinti felelősség. Jelen rendelkezés nem értelmezhető a pályahálózat működtetője részéről joglemondó nyilatkozatként a tényleges károkozóval szemben érvényesítendő kárigény tekintetében.